

เทคนิคการเขียนบทความวิชาการอย่างมีประสิทธิภาพ

โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ

“เทคนิคการเขียนบทความวิชาการเพื่อลงตีพิมพ์
ในวารสารวิชาการระดับชาติและนานาชาติ”

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
26-27 เมษายน 2560

ภูวิน บุญยะเวชชีวิน

สถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต

“ผมไม่นับ ‘คนอย่างนั้น’ เป็นนักวิชาการ” – อดีตผู้สื่อข่าวอาวุโสหนังสือพิมพ์ The Nation

“อาจารย์มหาลัยไทยส่วนมากยังมองตัวเองว่าเป็น ‘ครู’ มีหน้าที่สอนหนังสือ แต่ของโลกตะวันตกเขาจะมองตัวเองว่าเป็น ‘นักวิชาการ’ หรือ ‘นักวิจัย’ มีหน้าที่ผลิตความรู้ เจอกับเพื่อน ๆ ที่มาประชุมที่ฝรั่งเศส คำถามเริ่มการคุยยอดฮิตคือ ‘คุณกำลังทำงานอะไรอยู่?’ คำตอบคือ กำลังเขียนหนังสือเล่มนั้น เขียน article เรื่องนี้...” – ศาสตราจารย์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ทำไมปัจจุบันจึงตื่นตัวเรื่องการตีพิมพ์?

- ตัวชี้วัดและเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพการศึกษา
- การประเมินผลการปฏิบัติงานเพื่อเลื่อนขั้นเงินเดือน
- การขอตำแหน่งทางวิชาการ และประเมินเข้าสู่ตำแหน่งประเภทวิชาชีพเฉพาะ

ทำไมนักวิชาการด้านสังคมศาสตร์ไทยไม่ตีพิมพ์ / ไม่ให้ค่ากับการตีพิมพ์?

- ความเป็นไทย (Thainess) ในระบบการอุดมศึกษาและชุมชนวิชาการ
 - “ผลงานวิชาการ” ไม่ได้มีคุณค่าเท่ากับ “คุณเป็นคนของใคร”
 - “ผลงานวิชาการ” ไม่ได้มีคุณค่าเท่ากับ “สถาบันการศึกษาที่จบมา”
 - “ผลงานวิชาการ” ไม่ได้มีคุณค่าเท่ากับ “ความเป็นครุภัณฑ์”
- ระบบการศึกษาปริศม → “การศึกษาสูง แต่ คุณภาพต่ำ”
- ชุมชนวิชาการ → กะลาวิชาการ → ด้อยคุณภาพทางวิชาการตามมาตรฐานสากล

ประเด็นการบรรยาย

- การวางแผนตีพิมพ์บทความวิชาการ
- การเลือกวารสารวิชาการ
- เทคนิคเพื่อให้ได้ตอบรับตีพิมพ์

ประเด็นที่ 1

การวางแผนตีพิมพ์บทความวิชาการ

เริ่มต้นวางแผนตีพิมพ์อย่างไร ?

- ความเข้าใจที่ผิด: การตีพิมพ์บทความวิชาการจำเป็นต้องเริ่มจาก “ศูนย์” เขียนต้นฉบับใหม่ทั้งหมดด้วยหัวข้อที่ทำหาย
- การวางแผนตีพิมพ์ อาจเริ่มต้นด้วยการกลับไปค้นหาต้นฉบับเก่าที่เคยเขียนไว้ เช่น งานเขียนที่ส่งในรายวิชา บทความของวิทยานิพนธ์ และบทความที่ไม่ได้รับการตีพิมพ์ เป็นต้น
- ต้นฉบับเก่าดังกล่าวสามารถเป็นจุดเริ่มต้นที่ดีในการพัฒนาด้วยบทความวิชาการเพื่อตีพิมพ์ได้
- “การแก้ไขเพิ่มเติม” (revise) เป็นกุญแจสู่การตีพิมพ์บทความวิชาการ

แนวการคัดเลือกต้นฉบับเก่า

- คำชื่นชม (praise): ต้นฉบับที่เขียนส่งในรายวิชาต่าง ๆ ซึ่งได้คะแนนดีและคำชมจากอาจารย์ หรือได้รับข้อเสนอแนะให้ส่งตีพิมพ์
- สุขารมณ์ (pleasure): ต้นฉบับที่รู้สึกเพลิดเพลินมีความสุขในการเขียน หรือดำเนินการศึกษาวิจัย ที่ยังคงนึกถึงด้วยความพึงใจ
- ความสอดคล้องสัมพันธ์ (relevance): ต้นฉบับที่กล่าวถึงบางแง่มุมของการถกเถียงร่วมสมัยของสาขาวิชา
- การศึกษาวิจัย (research): ต้นฉบับที่ผ่านการศึกษามาเป็นอย่างดี มีการอ่านทบทวนวรรณกรรม และข้อมูลอย่างสมบูรณ์พร้อม และยังคงมีข้อมูลเหล่านั้นอยู่
- ข้อค้นพบ (findings): ต้นฉบับที่มีข้อค้นพบที่มีน้ำหนัก หรือแตกต่างน่าสนใจ

แนวทางการคัดเลือกต้นฉบับเก่า

- บทความนำเสนอในการประชุม (conference paper): ต้นฉบับที่นำเสนอในการประชุมวิชาการ ซึ่งได้รับการตอบรับเชิงบวก หรือได้รับความเห็นและข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์สามารถนำมาประยุกต์ใช้เพื่อปรับปรุงแก้ไขต้นฉบับเดิมได้
- สารนิพนธ์ / วิทยานิพนธ์ (dissertation / thesis): บางส่วนของสารนิพนธ์ หรือวิทยานิพนธ์ที่สามารถนำมาแก้ไขเพิ่มเติมได้
- บทความที่ไม่ได้รับการตีพิมพ์ (rejected article): ต้นฉบับบทความวิชาการที่ถูกปฏิเสธไม่ให้ตีพิมพ์ และได้รับความเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิ

ต้นฉบับเก่าที่มีจุดอ่อน

- ทั่วไป – การสำรวจทบทวนอย่างกว้าง (broad surveys): ต้นฉบับที่สำรวจทบทวนองค์ความรู้และสถานะของสาขาวิชามักไม่ได้รับการตีพิมพ์ บทความวิชาการลักษณะดังกล่าวมักเขียนโดยนักวิชาการอาวุโสที่ได้รับการยอมรับนับถือของสาขาวิชา
- ทั่วไป – ทฤษฎีบริสุทธิ์ (purely theoretical): ต้นฉบับที่มุ่งค้นคว้าวิเคราะห์เฉพาะจุดอ่อน-จุดแข็งของทฤษฎีใดทฤษฎีหนึ่ง โดยไม่มีกรณีศึกษาหรือหลักฐานรองรับ มักไม่ได้รับการตีพิมพ์ (ทฤษฎีส่วนใหญ่เริ่มจากกรณีศึกษาหรือหลักฐานเสมอ)
- ทั่วไป – การศึกษาวิจัยที่ล้าสมัย (dated research): หากต้นฉบับที่มีอยู่ถูกเขียนมานานแล้ว และการศึกษาวิจัยใหม่ ๆ จำนวนมากได้ตีตกข้อถกเถียงหรือข้อค้นพบสำคัญของต้นฉบับดังกล่าว ไม่ควรเลือกมาแก้ไขเพิ่มเติม เพราะต้องใช้เวลาและทรัพยากรในการปรับปรุง หรือศึกษาวิจัยเพิ่มเติมค่อนข้างมาก

ต้นฉบับเก่าที่มีจุดอ่อน

- ทัวไป – อยู่นอกสาขาวิชาของผู้เขียน (outside your discipline): ต้นฉบับที่อยู่นอกเหนือสาขาวิชาของผู้เขียนมีโอกาสได้รับการตีพิมพ์น้อย การเรียนรายวิชานอกเหนือสาขาวิชาตนเองไม่ได้หมายความว่าต้นฉบับที่เขียนส่งในรายวิชาดังกล่าวจะมีเนื้อหาที่หนักแน่นชัดเจนพอ หรือใหม่เพียงพอที่จะการันตีว่าจะได้รับการตีพิมพ์
- ทัวไป – เหมือนเดิมเกินไป (too similar): อย่าเลือกต้นฉบับที่มีสาระใกล้เคียงกับบทความวิชาการที่ตีพิมพ์แล้วของตนเอง
- ทัวไป – สารนิพนธ์ / วิทยานิพนธ์ ป.ตรี-โท (master's or undergraduate thesis): เนื้อหาสาระของต้นฉบับข้างต้นต้องถูกย่อตัดทอนให้เหลือเท่ากับจำนวนหน้าที่วารสารกำหนด การเริ่มเขียนใหม่บนสาระสำคัญและข้อถกเถียงเดิมอาจเป็นทางเลือกที่ดีกว่า

ต้นฉบับเก่าที่มีจุดอ่อน

- ทั่วไป – เบื้องต้น หรือเน้นการพรรณนาเกินไป (too introductory or descriptive): ต้นฉบับบทความวิชาการที่ได้รับการตีพิมพ์ส่วนใหญ่ต้องไปไกลกว่าการแนะนำเบื้องต้น หรือสรุปสาระสำคัญของการศึกษาวิจัยในประเด็นเฉพาะ ต้นฉบับจำเป็นต้องมีข้อถกเถียง แนวคิดทฤษฎี หรือการดำเนินการวิจัย
- สังคมศาสตร์ – รายงาน (reports): ต้นฉบับรายงาน (เพื่อจุดประสงค์ต่าง ๆ อาทิ เพื่อจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย หรือนำเสนอหน่วยงานราชการ) มักเน้นนำเสนอเฉพาะข้อมูล และขาดข้อถกเถียง
- สังคมศาสตร์ – บททบทวนวรรณกรรม (literature reviews): วารสารส่วนใหญ่เน้นรับต้นฉบับการศึกษาวิจัยที่ดำเนินการด้วยตนเอง (original research) ไม่ใช่ต้นฉบับที่สรุปย่อการศึกษาวิจัยของผู้อื่น ต้นฉบับในลักษณะการทบทวนวรรณกรรมอาจทำในรูปแบบของ “เรียงความปริทัศน์” (review essay)

ต้นฉบับเก่าที่มีจุดอ่อน

- สังคมศาสตร์ – ไม่มีการศึกษา (no study): ในสาขาวิชาทางสังคมศาสตร์ส่วนใหญ่ ต้นฉบับของบทความวิชาการที่ได้รับการตีพิมพ์จำเป็นต้องมีการศึกษาเชิงคุณภาพหรือเชิงปริมาณรองรับ ไม่อาจเป็นเพียงความพยายามในการสร้างทฤษฎี หรือการคาดการณ์แต่เพียงอย่างเดียวได้

ประเภทของบทความวิชาการที่สำคัญ

- บทความปริทัศน์หนังสือ (book review): บทความประเภทนี้นำเสนอข้อถกเถียงของหนังสือใหม่ ๆ ของสาขาวิชา มักเขียนโดย น.ศ. ป.โท-เอก อย่างไรก็ตามบทความปริทัศน์หนังสือมีน้ำหนักและนัยสำคัญทางวิชาการต่อตัวผู้เขียนน้อย (บทความปริทัศน์หนังสือ 6-10 บทความ = บทความวิจัย 1 บทความ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสาขาวิชา)
- บทความแปล (translation): บทความประเภทนี้เป็นการแปลบทความหรืองานเขียนอื่นในภาษาต่างประเทศเป็นภาษาไทย แม้บทความแปลจะมีประโยชน์ต่อการเรียนการสอน หรือวงวิชาการในวงกว้าง แต่ไม่ได้มีน้ำหนักหรือนัยสำคัญทางวิชาการมาก (เพราะไม่ใช่ผลงานของผู้เขียน)
- บทความโต้ตอบ (response article): บทความประเภทนี้เป็นการโต้ตอบถกเถียงกับบทความที่ตีพิมพ์ก่อนหน้านี้ในวารสารเดียวกัน อย่างไรก็ตามบทความประเภทนี้มักไม่พบในวารสารไทย และนักวิชาการรุ่นใหม่จำเป็นต้องใคร่ครวญให้ดีถึงผลที่อาจเกิดขึ้นตามมาก่อนตีพิมพ์บทความตอบโต้

ประเภทของบทความวิชาการที่สำคัญ

- บทความปริทัศน์ (review article): บทความประเภทนี้ทบทวนวรรณกรรมในหัวข้อหรือประเด็นที่เฉพาะเจาะจง นักวิชาการรุ่นใหม่ โดยเฉพาะในสาขาวิชาทางสังคมศาสตร์ บางครั้งตีพิมพ์บทความประเภทนี้ที่ทบทวนวรรณกรรมใหม่ ๆ หรือสาขาวิชาย่อย (sub-field)
- บทความทางทฤษฎี (theoretical article): บทความประเภทนี้ทบทวนหรือพัฒนาทฤษฎีที่เฉพาะเจาะจง บทความประเภทนี้มักขาดหลักฐานที่ชัดเจนรองรับ ผู้เขียนบทความประเภทนี้มักเป็นนักวิชาการอาวุโสของสาขาวิชา น.ศ. หรือนักวิชาการรุ่นใหม่ ไม่มีความจำเป็นต้องพยายามเขียนบทความประเภทนี้

ประเภทของบทความวิชาการที่สำคัญ

- บทความวิจัยทางสังคมศาสตร์ (social science research article): บทความประเภทนี้เป็นรูปแบบบทความมาตรฐานของสาขาวิชาทางสังคมศาสตร์ มีจุดประสงค์เพื่อคาดการณ์ข้อสรุปทั่วไปจากกรณีศึกษาเฉพาะ โดยมักประกอบด้วย การทบทวนวรรณกรรม วิธีการศึกษา และการอภิปรายผล
 - บทความวิจัยเชิงปริมาณ (quantitative research article): นับตั้งแต่ทศวรรษ 1950 บทความประเภทนี้ได้รับการยอมรับนับถือว่าเป็นประเภทบทความที่มีน้ำหนักและนัยสำคัญทางวิชาการมากที่สุด
 - บทความวิจัยเชิงคุณภาพ (qualitative research article): มักนำเสนอข้อมูลและการวิเคราะห์จากการวิจัยแบบชาติพันธุ์วรรณา ใช้วิธีการ เช่น การสัมภาษณ์ปลายเปิดกับกลุ่มตัวอย่างขนาดเล็ก หรือ การสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม
 - บทความวิจัยเชิงการตีความ (interpretive research article): บทความประเภทนี้ไม่ได้วางอยู่บนฐานของการศึกษาทดลอง หรือการวิจัยเชิงประจักษ์ มักปรากฏในสาขาวิชาทางสังคมศาสตร์แบบอ่อน (soft social sciences) ซึ่งผู้เขียนนำแนวการศึกษา (approach) มาใช้วิเคราะห์ตีความกรณีศึกษาหรือหัวข้อที่ศึกษา

ประเภทของบทความวิชาการที่สำคัญในระบบมหาวิทยาลัยไทย

- บทความวิจัย (research article): บทความที่มาจากสาระสำคัญ หรือส่วนหนึ่งส่วนใดของโครงการวิจัย (ซึ่งได้รับทุนสนับสนุนจากหน่วยงานที่เป็นทางการ เช่น หน่วยงานสังกัดมหาวิทยาลัย หรือ หน่วยงานราชการ เป็นต้น)
- บทความวิชาการ (academic article): บทความที่ไม่ได้มาจากโครงการวิจัยที่เป็นทางการ บางวารสารเรียกบทความประเภทนี้ว่า “บทความปริทัศน์”
- บทความปริทัศน์ (review article): บทความที่ทบทวนวรรณกรรมที่คัดสรรมาจากหัวข้อที่เฉพาะเจาะจง
- บทปริทัศน์หนังสือ (book review): แต่ละวารสารกำหนดแนวทางการเขียนบทปริทัศน์หนังสือที่แตกต่างกันออกไป บ้างอาจเน้นการวิพากษ์ บ้างอาจต้องการเพียงให้สรุปสาระสำคัญ

มายาคติเกี่ยวกับต้นฉบับที่ดีพิมพ์ได้

- มายาคติ 1: เฉพาะต้นฉบับที่เน้นแนวคิดทฤษฎีและสร้างผลสะท้อนเท่านั้นที่ดีพิมพ์ได้
 - น.ศ. และนักวิชาการรุ่นใหม่จำนวนมากไม่ได้อ่านบทความวิชาการในวารสารระดับกลาง ทำให้มีแนวโน้มจะมองคุณภาพที่ดีพิมพ์ได้เกินจริงไปมาก
- มายาคติ 2: เฉพาะต้นฉบับที่ประกอบด้วยความคิดที่หลากหลายน่าสนใจจำนวนมากจึงจะได้ตีพิมพ์
 - ความคิด (idea) ที่หลากหลายน่าสนใจจำนวนมากไม่ได้ทำให้บทความได้ดีพิมพ์ การเขียนบทความวิชาการเพื่อตีพิมพ์ ไม่เหมือนกับการเขียนงานส่งในรายวิชา
 - ต้นฉบับที่ประกอบด้วยความคิดที่หลากหลายจำนวนมาก โดยเฉพาะที่ไม่สอดคล้องเชื่อมโยงกัน มีแนวโน้มที่จะเป็นอุปสรรคต่อการตีพิมพ์
 - บทความวิชาการที่ได้รับการตีพิมพ์มักถูกออกแบบจัดวางอยู่บนความคิดที่สำคัญเดียว

มายาคติเกี่ยวกับต้นฉบับที่ตีพิมพ์ได้

- มายาคติ 3: เฉพาะบทความที่เป็นความใหม่ทั้งหมดจึงจะได้ตีพิมพ์
 - น.ศ. และนักวิชาการใหม่ มักให้เข้าใจหรือที่กักระดับของความใหม่ (originality) คาดเคลื่อน

อะไรทำให้ได้รับการตีพิมพ์ และเพราะเหตุใด

- ต้นฉบับที่ดีพิมพ์ได้นำเสนอบางสิ่งใหม่ที่เกี่ยวข้อเชื่อมโยงกับบางสิ่งเก่า
 - ต้นฉบับที่ดีพิมพ์ได้มักเน้นให้ความสำคัญกับความคิดใหม่ที่มีนัยสำคัญเดียว ซึ่งความคิดดังกล่าวแสดงให้เห็นว่ามีความเชื่อมโยงกับสิ่งที่มาก่อนหน้า
 - ถ้าต้นฉบับเสนอความคิดใหม่ โดยไม่มีความสอดคล้องเกี่ยวเนื่องกับความคิดเก่า (วรรณกรรมวิชาการที่มีมาก่อน) ก็ยากที่จะได้รับการตีพิมพ์
- ความใหม่ (originality) ไม่ได้เท่ากับ “ไม่เคยมีมาก่อน” หรือ “เป็นครั้งแรก”
- ตัวอย่าง: ความใหม่สามารถหมายถึงการแปรผัน (variation) เช่น การศึกษาโดยใช้ข้อมูลทางสถิติที่มีอยู่มาหาความสัมพันธ์กับตัวแปรใหม่ หรือการตีความความสัมพันธ์แตกต่างออกไปจากเดิม เป็นต้น

ตัวอย่างรูปแบบของบทความวิชาการที่ได้รับการตีพิมพ์

- บทความรูปแบบที่ 1: การวิเคราะห์และอธิบายหลักฐานใหม่ด้วยวิธีการเก่า
 - เป็นรูปแบบบทความของ น.ศ. และนักวิชาการรุ่นใหม่ที่ได้รับการตีพิมพ์มากที่สุด
 - นำเสนอหลักฐานใหม่เพื่อสนับสนุนวิธีการศึกษา (ทฤษฎี แนวการศึกษา วิธีวิจัย ฯลฯ) ที่มีอยู่
 - หลักฐานใหม่อาจมาจากการสังเกตการณ์ภาคสนาม และการวิจัยข้อมูล (archival research) เป็นต้น
 - บ่อยครั้งหลักฐานใหม่มักเป็นกรณีที่ขัดแย้งเด่นชัด (hard case)
 - อย่างไรก็ตาม รายละเอียดของหลักฐานใหม่นี้ต้องสามารถเชื่อมโยงกับองค์ความรู้ที่มีอยู่ได้ (ต้องจัดวางหลักฐานใหม่ลงในบริบททางวิชาการ)
 - หลักฐานใหม่อาจไม่สนับสนุนวิธีการเก่า อย่างไรก็ตามการดังกล่าวต้องอาศัยหลักฐานที่มีน้ำหนักมากพอและทำให้คล้อยตามได้ว่าสามารถลดทอนความน่าเชื่อถือและความสมเหตุสมผลของวิธีการเก่าได้

ตัวอย่างรูปแบบของบทความวิชาการที่ได้รับการตีพิมพ์

- บทความรูปแบบที่ 2: การวิเคราะห์และอธิบายหลักฐานเก่าด้วยวิธีการใหม่
 - น.ศ. และนักวิชาการรุ่นใหม่มักไม่ตีพิมพ์บทความในรูปแบบนี้ เพราะผู้เขียนจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจที่ถ่องแท้เกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎี และวิธีวิทยาที่มีอยู่เดิม (ซึ่งมักเป็นสิ่งที่ น.ศ. กำลังศึกษาอยู่)
 - บทความรูปแบบนี้ไม่ได้เสนอข้อมูลหรือหลักฐานใหม่ หากแต่พัฒนาวิธีการใหม่ในการอธิบายและทำความเข้าใจหลักฐานเก่า วิธีการใหม่นี้อาจปรากฏในรูปของทฤษฎีใหม่ วิธีวิพากษ์แบบใหม่ การออกแบบการวิจัยแบบใหม่ ฯลฯ
 - วิธีการใหม่ต้องสามารถเชื่อมโยงกับหลักฐานเดิมที่มีอยู่ได้

ตัวอย่างรูปแบบของบทความวิชาการที่ได้รับการตีพิมพ์

- บทความรูปแบบที่ 3: การเชื่อมหลักฐานเก่าเข้ากับวิธีการเก่าด้วยแนวทางใหม่
 - เป็นรูปแบบบทความของ น.ศ. และนักวิชาการรุ่นใหม่ที่ได้รับการตีพิมพ์เช่นกัน
 - บทความรูปแบบนี้เชื่อมโยงหลักฐานและวิธีการที่ไม่เคยถูกนำมาเชื่อมโยงกันมาก่อน
 - ความใหม่สามารถสร้างได้จากการจับคู่สิ่งที่ไม่เคยคู่กันมาก่อน
 - อาจนำมาพิจารณาวิธีการที่มีอยู่ (เช่น ทฤษฎี) สามารถอธิบายหลักฐานที่มีอยู่แล้วได้ดีเพียงใด

ประเด็นที่ 2

การเลือกวารสารวิชาการ

สิ่งพิมพ์สำหรับตีพิมพ์บทความวิชาการ

- ผลงานในวารสารวิชาการมีน้ำหนักมากกว่าผลงานในสิ่งพิมพ์อื่น ๆ น.ศ. และนักวิชาการรุ่นใหม่ ควรเลือกส่งต้นฉบับเพื่อตีพิมพ์ในวารสารวิชาการมากกว่าสิ่งพิมพ์ประเภทอื่น
- สิ่งพิมพ์ที่ไม่แนะนำให้ตีพิมพ์
 - หนังสือพิมพ์ และนิตยสาร
 - รายงานหลังการประชุม (conference proceedings)
- สิ่งพิมพ์ที่ควรพิจารณาให้ถี่ถ้วน
 - บทในหนังสือรวมบทความ (chapters in edited books)
 - รายงานหลังการประชุม (conference proceedings)
 - วารสารวิชาการที่ไม่มีผู้ทรงคุณวุฒิกลั่นกรอง (non-peer-reviewed academic journals)
 - วารสารระดับบัณฑิตศึกษา (graduate student journals)
 - วารสารใหม่ (new journals)

ข่าวดีเกี่ยวกับวารสาร

- วารสารวิชาการในประเทศไทย (และประเทศอื่นๆในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้) มีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ทำให้มีทางเลือกใหม่ในการส่งต้นฉบับเพื่อตีพิมพ์เพิ่มมากขึ้น
- ขั้นตอนการส่งต้นฉบับให้วารสารวิชาการมีความยุ่งยากน้อยลงมาก หากเปรียบเทียบกับในอดีตซึ่งมีขั้นตอนที่ยุ่งยาก
- มีหน่วยงานกลางทำหน้าที่กำหนดเกณฑ์กลางเพื่อวัดมาตรฐานวารสารและควบคุมคุณภาพวารสาร
- ในหลายกรณี วารสารวิชาการต้องการต้นฉบับเพื่อให้สามารถออกได้ตรงตามเวลา ทำให้ผู้เขียนมีอำนาจต่อรองเพิ่มมากขึ้น

ความสำคัญของการเลือกวารสาร

- ผู้เขียน ไม่สามารถส่งต้นฉบับเดียวกันพร้อมกันได้หลายวารสาร
- ความเสี่ยงซึ่งเกิดจากการเลือกวารสารที่ไม่เข้ากับต้นฉบับมีต้นทุนสูง
 - ต้นฉบับถูกปฏิเสธการตีพิมพ์ เพราะมีเนื้อหา รูปแบบบทความ หรือแนวการเขียน ไม่สอดคล้องกับนโยบายของวารสาร
 - เวลา “มูลค่า” ผู้เขียนอาจเสียเวลากับกระบวนการพิจารณาหลายเดือนกว่าต้นฉบับจะถูกปฏิเสธ และสามารถส่งวารสารใหม่ได้
 - แต่ละวารสารมีระดับความยากง่ายไม่เท่ากัน และกระบวนการต่าง ๆ ใช้เวลาต่างกันไป ผู้เขียนจำเป็นต้องคำนึงถึงเงื่อนไขของตนเองให้ดี
- การสำรวจและศึกษาวารสารวิชาการที่คาดว่าจะส่งต้นฉบับเพื่อตีพิมพ์มีความสำคัญและจำเป็น

ฐานข้อมูลดัชนีอ้างอิงวารสาร

- ฐานข้อมูลดัชนีอ้างอิงวารสาร (indexing databases) ที่ได้รับการยอมรับนับถือในประเทศไทย แบ่งเป็น 2 ระดับ (ระดับชาติกับสากล) 4 ฐานข้อมูล ได้แก่
 - ฐานข้อมูลดัชนีอ้างอิงวารสารไทย (Thai-Journal Citation Index – TCI) แบ่งเป็น 3 ระดับ ได้แก่ TCI กลุ่มที่ 1 2 และ 3
 - ฐานข้อมูลดัชนีอ้างอิงวารสารอาเซียน (ASEAN Citation Index – ACI) ศูนย์ TCI ดำเนินการคัดเลือกวารสารที่มีคุณสมบัติเข้า ACI
 - ฐานข้อมูลดัชนีอ้างอิงวารสาร Scopus เป็นฐานข้อมูลสากลที่ได้รับการยอมรับนับถือ บริหารโดย Elsevier และจัดทำค่าดัชนีผลกระทบการอ้างอิง (impact factor) เรียกว่า SCImago Journal Rank (SJR indicator) ซึ่งจัดทำโดย Scimago

ฐานข้อมูลดัชนีอ้างอิงวารสาร

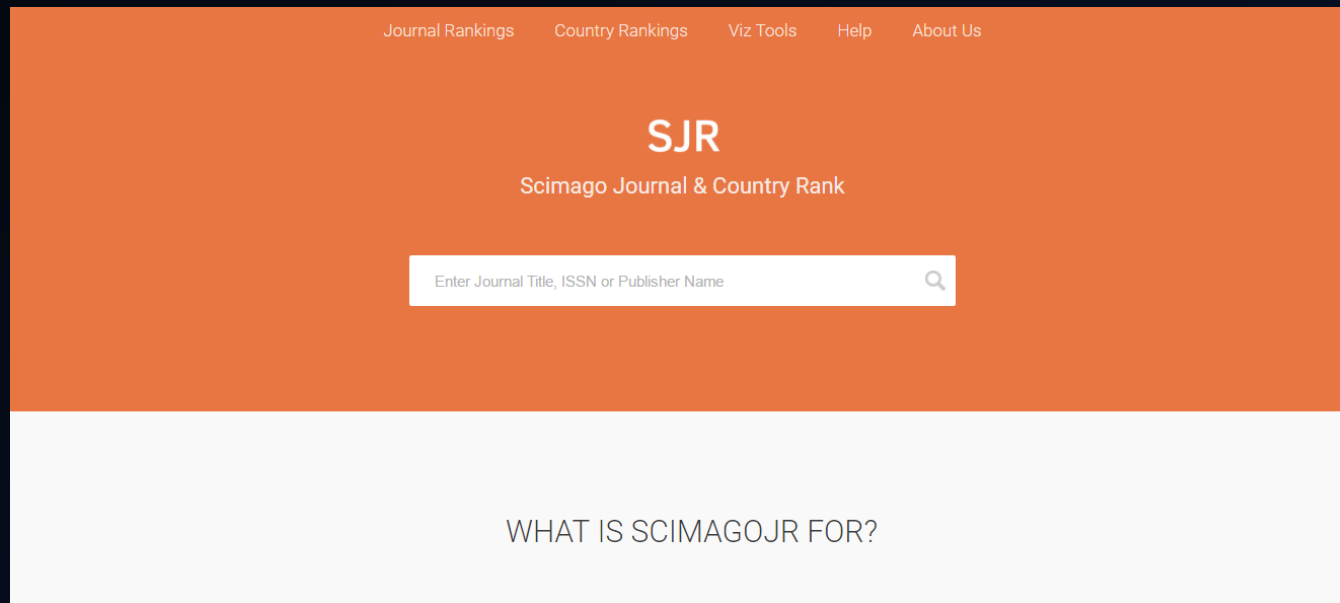
- กลุ่มฐานข้อมูลดัชนีอ้างอิงวารสาร Web of Science (เดิมชื่อ Web of Knowledge ในไทยมักเรียกว่า ISI) เป็นฐานข้อมูลสากลที่ได้รับการยอมรับนับถือมากที่สุด บริหารโดย Thomson Reuters (Clarivate Analytics) และจัดทำค่าดัชนีผลกระทบการอ้างอิง (impact factor) เรียกว่า Journal Citation Reports (JCR)
 - กลุ่มฐานข้อมูลดัชนีอ้างอิงวารสาร Web of Science ประกอบด้วยฐานข้อมูลดัชนีอ้างอิงวารสารย่อย อาทิ
 - Arts & Humanities Citation Index
 - Social Sciences Citation Index (SSCI)
 - Emerging Sources Citation Index เป็นฐานข้อมูลดัชนีอ้างอิงวารสารของวารสารที่อยู่ในกระบวนการพิจารณาเข้า SSCI

การสืบค้นรายชื่อวารสารในฐานข้อมูลดัชนีอ้างอิงวารสาร

- ฐานข้อมูลดัชนีอ้างอิงวารสาร TCI และ ACI
 - http://www.kmutt.ac.th/jif/public_html/index.html

การสืบค้นรายชื่อวารสารในฐานข้อมูลดัชนีอ้างอิงวารสาร

- ฐานข้อมูลดัชนีอ้างอิงวารสาร Scopus
 - <http://www.scimagojr.com/>

การสืบค้นรายชื่อวารสารในฐานข้อมูลดัชนีอ้างอิงวารสาร

- ฐานข้อมูลดัชนีอ้างอิงวารสาร Web of Science
 - <http://ip-science.thomsonreuters.com/mjl/>

The screenshot shows the Clarivate Analytics Master Journal List (MJI) website. At the top, there is a navigation bar with links for 'Support', 'Contact Us', and 'Corporate website'. Below this is the Clarivate Analytics logo and a 'Site Search' field. The main content area is titled 'MASTER JOURNAL LIST' and includes a 'Submit a journal >' link. A search section titled 'SEARCH OUR MASTER JOURNAL LIST' contains a search input field, a 'Search Type:' dropdown menu set to 'Title Word', and a 'SEARCH' button. Below the search section are tabs for 'JOURNAL LISTS', 'JOURNAL EVALUATION', and 'SCOPE NOTES'. The 'JOURNAL LISTS' tab is active, showing a list of 'JOURNAL LISTS FOR SEARCHABLE DATABASES' including 'Web of Science Core Collection', 'Arts & Humanities Citation Index®', 'Science Citation Index Expanded™', 'Social Sciences Citation Index®', and 'Emerging Sources Citation Index'. To the right, there are sections for 'SOURCE PUBLICATION DOCUMENTS' and 'WEB OF SCIENCE REGIONAL CONTENT EXPANSION'. The 'SOURCE PUBLICATION DOCUMENTS' section lists 'Arts and Humanities Citation Index Source Publication', 'Science Citation Index Expanded Source Publication', and 'Social Science Citation Index Source Publication', each with a PDF icon. The 'WEB OF SCIENCE REGIONAL CONTENT EXPANSION' section states that the Master Journal List includes all journal titles covered in Web of Science and refers to the 'Journal Submission Process' for submitting a journal.

สำนักพิมพ์และวารสารมิจฉาชีพ

- สำนักพิมพ์และวารสารมิจฉาชีพ (predatory publishers and journals)
- ที่ผ่านมหาวิทยาลัยไทยอ้างอิงข้อมูลตาม Beall's List ซึ่งปิดตัวแล้ว:
<https://scholarlyoa.com/individual-journals/>
- ลักษณะบางประการของวารสารมิจฉาชีพ (มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์)
 - เป็นวารสาร Open Access (OA)
 - เจ้าของวารสารไม่ใช่สมาคมวิชาการ สมาคมวิชาชีพ และหน่วยงานหรือสถาบันการศึกษา
 - บริหารจัดการและจัดพิมพ์โดยบริษัทเอกชน หรือองค์กรซึ่งไม่เป็นที่รู้จัก
 - มีค่าธรรมเนียมตีพิมพ์ (วารสารด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ส่วนใหญ่ไม่มีค่าธรรมเนียมตีพิมพ์)
- การประชุมวิชาการมิจฉาชีพ (ธุรกิจจัดการประชุมวิชาการ)

วารสารที่ควรพิจารณาตีพิมพ์

- วารสารภูมิภาค (regional journals): วารสารที่จำกัดขอบเขตเชิงภูมิศาสตร์เฉพาะ เช่น *วารสารญี่ปุ่นศึกษา* และ *Journal of Southeast Asian Studies*
- วารสารอายุน้อย (newer journals): ก่อตั้งมา 3-7 ปี วารสารประเภทนี้มักมีคิวไม่มาก และบ่อยครั้งต้องหาต้นฉบับ ผู้เขียนจึงมีโอกาสมากขึ้นที่ต้นฉบับจะได้รับการตีพิมพ์ค่อนข้างรวดเร็ว
- วารสารสหสาขาวิชา (interdisciplinary journals): วารสารพิมพ์บทความวิชาการหลายสาขา บทความที่คาบเกี่ยวเชื่อมโยงมากกว่าหนึ่งสาขา หรือที่ไม่ได้เชื่อมโยงกับสาขาวิชาใดวิชาหนึ่งโดยตรง (เช่น *วารสารด้านสิทธิมนุษยชน เพศสภาพ*)
 - น.ศ. และนักวิชาการรุ่นใหม่ มีโอกาสได้ตีพิมพ์ในวารสารประเภทนี้มากกว่าวารสารที่เจาะจงสาขาวิชา
 - ตัวอย่างวารสาร อาทิ *Pertanika Journal of Social Sciences & Humanities*

วารสารที่ควรพิจารณาตีพิมพ์

- วารสารสาขาวิชา (disciplinary journals): วารสารที่เผยแพร่บทความวิชาการเฉพาะสาขาวิชา
 - น.ศ. และนักวิชาการรุ่นใหม่ มีโอกาสน้อยที่ต้นฉบับจะได้รับการตีพิมพ์
 - อัตราการปฏิเสธสูงกว่าวารสารประเภทอื่น ๆ
 - ตัวอย่างวารสาร เช่น *American Political Science Review*
- วารสารสาขาย่อย (field journals): วารสารตีพิมพ์บทความวิชาการในสาขาย่อยที่เฉพาะเจาะจง
 - สาขาย่อย = ประเภทย่อย (subcategory) ของสาขาวิชา (discipline)
 - ตัวอย่าง ในสาขาวิชารัฐศาสตร์ วารสารสาขาย่อยอาจจำกัดลงไปเฉพาะภูมิภาคใดภูมิภาคหนึ่ง เช่น *Asian Journal of Political Science*

ข้อควรพิจารณาในการเลือกวารสาร

- วารสารมีกระบวนการ peer review หรือไม่?
- วารสารเป็นวารสารที่ควรพิจารณาตีพิมพ์ (หน้า 32-33) หรือไม่?
- วารสารอยู่ในฐานข้อมูลดัชนีอ้างอิงวารสารหรือไม่?
- วารสารบริหารจัดการและจัดพิมพ์โดยหน่วยงานทางการศึกษา (คณะ มหาวิทยาลัย สถาบันวิจัย) สมาคมวิชาชีพ สมาคมวิชาการ และสำนักพิมพ์ที่น่าเชื่อถือหรือไม่?
- วารสารก่อตั้งมาแล้วระยะหนึ่งหรือไม่?
- วารสารออกตรงเวลาหรือไม่?
- วารสารเผยแพร่บทความวิชาการของผู้เขียนซึ่งมีที่มาหลากหลายหรือไม่?

ข้อควรพิจารณาในการเลือกวารสาร

- วารสารออกปีละกี่ฉบับ และพิมพ์ปีละประมาณกี่บทความ?
- วารสารใช้ระยะเวลาดำเนินการนานเพียงใด?
- วารสารกำลังอยู่ในช่วงเปลี่ยนผ่านหรือไม่?
- ใครเป็นกลุ่มผู้อ่านของวารสาร?

ประเด็นที่ 3

เทคนิคเพื่อให้ได้ตอบรับดีพิมพ์

ข้อถกเถียง

- เหตุผลสำคัญประการหนึ่งที่ต้นฉบับถูกปฏิเสธ คือ “ขาดข้อถกเถียง” (no argument)
- ข้อถกเถียง คือ ชุดของข้อความที่ผู้เขียนต้องการโน้มน้าวให้ผู้อ่านคล้อยตาม ด้วยการตั้งคำถามสร้างความสงสัย และเสนอหลักฐานเพื่อเอาชนะความสงสัยนั้น
 - ตัวอย่าง X มีผลต่อ Y ภายใต้เงื่อนไข Z
- ข้อถกเถียง คือ ชุดของข้อความที่สอดคล้องกันที่ผู้เขียนชี้แนะผู้อ่านจากข้อตั้ง (premise) (ความคิดหรือทฤษฎีซึ่งเป็นฐานของข้อความนั้น) ที่เฉพาะเจาะจงไปสู่ข้อสรุปที่เฉพาะเจาะจง
- ข้อถกเถียงจึงประกอบด้วยข้อความอย่างน้อย 2 ส่วนเสมอ คือ ข้อกล่าวอ้าง (claim) กับหลักฐานสำหรับข้ออ้างดังกล่าว

ข้อถกเถียง

- ถ้าชุดข้อความเป็นข้อถกเถียง ก็ต่อเมื่อสามารถ “เห็นด้วย” หรือ “ไม่เห็นด้วย” ได้
 - กระบวนทัศน์การพัฒนาเป็นต้นแบบการศึกษาการเปลี่ยนผ่านทางการเมือง
 - กระบวนทัศน์การพัฒนาเป็นต้นแบบการศึกษาการเปลี่ยนผ่านทางการเมือง ที่มีพลังในการอธิบายปรากฏการณ์ทางการเมืองไทยปัจจุบัน
- บทความนี้นำเสนอภาพกว้างของชาวเกาหลีในญี่ปุ่นตั้งแต่ยุคอาณานิคม (1910-1945) ถึงปัจจุบัน
- ในบทความนี้ ผู้เขียนเสนอว่าสถานะทางสังคมที่ต่ำของชาวเกาหลีในญี่ปุ่นตั้งแต่ยุคอาณานิคม (1910-1945) ถึงปัจจุบันเกิดจากกระบวนการปลดปล่อยอาณานิคม การแบ่งแยกเกาหลีเหนือและเกาหลีใต้ และนโยบายที่ไม่เป็นเนื้อเดียวกันของรัฐบาลญี่ปุ่นต่อชาวเกาหลีในญี่ปุ่น

การเลือกวารสารในฐานข้อมูล TCI

- พิจารณาเงื่อนไขความจำเป็นของผู้เขียนเองเป็นลำดับแรก ว่าต้องการตีพิมพ์เพื่อตอบโจทย์อะไร?
- ต้องการใบตอบรับด่วน เพื่อยื่นสำเร็จการศึกษา / พิจารณาตำแหน่งทางวิชาการ / พิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือน?
- วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี (TCI 2)
- *Veridian E-journal* (TCI 1)
- วารสารที่ได้รับการยอมรับนับถือและมีคุณภาพด้านการบริหารจัดการวารสาร
- วารสารสังคมลุ่มน้ำโขง (TCI 1)
- วารสารสังคมศาสตร์ (คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย) (TCI 1)

การเลือกวารสารในฐานข้อมูลสากล

- ให้พิจารณาวารสารในฐานข้อมูล Scopus เป็นหลัก (วารสารในฐานข้อมูล Web of Science โอกาสได้ตอบรับตีพิมพ์น้อย ยกเว้นในฐานข้อมูลย่อย Emerging Sources Citation Index)
- ให้พิจารณาวารสารในประเทศกำลังพัฒนา (โดยเฉพาะในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้) เป็นลำดับแรก และเลือกวารสารที่ออกหลายฉบับต่อปี
- วารสารไทยด้านสังคมศาสตร์ที่อยู่ในฐานข้อมูล Scopus มีวารสารเดียว คือ *Kasetsart Journal of Social Sciences* (วิทยาสารเกษตร สังคมศาสตร์ เดิม)
- อาจพิจารณาตีพิมพ์ในวารสารต่อไปนี้
 - *Pertanika Journal of Social Sciences & Humanities*
 - *International Journal of Asia Pacific Studies*
 - *Asia Pacific Social Science Review*

- สไลด์ประกอบการบรรยาย สามารถดาวน์โหลดได้ที่ <https://pbunyavejchewin.com/teaching-documents/>
- หากมีข้อสงสัยสามารถติดต่อผู้บรรยายได้ที่ E-mail: pw6@tu.ac.th